

Tolna vármegye

Simontornyai járás
Tolnanémedi (kör) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Tolnanémedi

nagy (bör) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendő.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község első neve "Kémeti", majd "Kémedi" 1903-ban pedig "Tolnanémedi" lett megállapítva.

Keletkezésének leírása külön csatolva van.

1. Pincehely községtől Kiszécskés fal. Cölhegy 65507/1921. sz. B. M. r. a. 1923. II. 11-től 480 kat. hold.

2. Km. alispán úr 20804/1924 sz. végzetéssel rox atával Lióment, Kender gyártelep 44 kat hold.

3. Km. alispán úr 20845/1924 sz. végzetéssel tával az D. F. B. ítéletével megállapított 263 kat. hold.

E két utóbbi Majra miklóvár eszmé-mpi községből csatoltatott ide

3, Urbéri község

4, Nagy község, önálló jrség

5, Tolnanémedi község önálló akvi terület.

6, Van egy "Kébojza" nevű hegy, a melyen állítólag vai volt.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

1. A község határa ^{déli} nyugati részén leegyenlőzött illetve sík, míg a keleti és déli részén dombos vidék. A községben két folyó víz folyik, egyik a Rákos mely a község déli részén kiömlően a község alatt folyik, másik a Sió, mely a község nyugati részén folyik. A határában egyáltalán nem találunk szomszéd községeket. Szomszédja 8 km. Pincehas 5 km. Kisvölgy 8 km.

3198 kat. hold (birtoklevelek adatai alapján).
 2193 k. hold szántó, 400 k. hold rét (kaszáló),
 155 k. hold szőlő (beültetett), 127 k. hold legelő, 112 k. hold erdő, 11 k. hold nádas, 174 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya). Ez a nagyság 1920 évi állapott szerint van, a terület gyarapodását tekintve nincs.

3. Tartoznak-e a községhez öndílló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a területük?

3. A községhez tartozik Szentpéteri szőlőhegy, mint lakó hely 5 km. távolság, Kisgyántás szőlőhegy 3 km. távolságban, mint lakó hely. Kendergyártótelep 2 km.

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily területűek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe ~~csatolva~~ db
 nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2004 lélek 1920 évi
 705 r. kath., — g. kath., 441 ref.,
 753 ág. h. ev., 30 izr., 75 egyéb
 2004 magyar, — német, — tót,
 — rutén, — oláh, — horvát,
 egyéb. A község ide csatolt

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasodási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Kisgyántásról cca 200 lélek, mindmaga Kendergyártó + 116
 2. A községben cca 1654 lélek a községben
 a Szentpéteri szőlőhegyen 35
 a Kisgyántás szőlőhegyen 20
 Kendergyártótelepen 116
 3. A lakosság főfoglalkozása földművelés és napszám kereset.
 4. Községben van 407 ház és lakásrész: 481.
 Szentpételeken 54 " " " 57.
 Kisgyántáson 31 " " " 62.
 Kendergyártónál 6 " " munkásoknak a
 évi szőlőhegy, 19 család lakik kint, jelenleg
 — 2 — 148 munkással dolgozik.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és ~~folyamőrség~~ székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárási cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Biró. Törvény- (másod-) bírósági esküdt, (tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1-1.

2 jegyző, 1 segédjegyző, 1 orvos, 1 állatorvos, 1 irodai alkalmazott, 1 pénztári alkalmazott, 1 egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

1 kisbíró (küldönc), 2 bába, 1 éjjeli őr és 1 gazdasági alkalmazott.

10 virilista, 10 választott tag, 3-3 pótag

1 A község 1 választókerületet alkot.

Nincs.

Irékszard 57 km.

Cyönk 22 km.

1 km.

Kagysehely 12 km.

Jimontornya 8 km.

Van, 2 tag. Nincs. Egyéttel kezelés szek is enkör valamint az iroda lakar át.

Nincs.

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 1 tag. Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

Jóváhagyat alad

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: Simontornya 8. km.
- Hány magánorvos lakik a községben: 1.
- Községi bábák száma: hét.
- Körbába lakóhelye és annak távolsága: 1. km.
- Okleveles magánbábák száma: 1.
- Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Pincehely 5 km. Simontornya 8 km.
- Legközelebbi kórház hol van és milyen távol? Izakszard 57 km.
- Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? Van szegényház Nincs.
(Árvaház, gyermekmenhely telep)
9. A gondozott szegények száma: — intézeti ápolásban, — magán ápolásban.
- Elhagyott gyermekek száma? 10, Nem a leggyöbbs, mert a typhus gyermek felválti fejt, a lakosság kitérővel hannel is téri fel nincs a községben, azonban a vartt állomáson van. V. a verések nincs
10. Milyen a község ivóvíze? Nincs.
- Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? Nincs.
Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
- Van-e csatornázása? Nincs.
11. Korcsmák és vendéglők száma? 3. korcsma, 1. vendéglő, 1. kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? A vendéglőben van két vendég szoba
Van-e községben közfürdő? beszálló vendégek számára.
Nincs.
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? Nincs.
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? 1.

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Izakszard 57 km.
- Kir. járásbíróság székhelye és távolsága? Dyörök 22 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Izakszard 57 km.
- Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Dyörök 22 km.
- Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: Simontornya 8 km.
- Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Pócs 110 km.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhely, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirta, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz járul hozzá a község?

Községi (közútló) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

1, A községen keresztül megy a törv. hatósági útvonal. A község határában van a kapcsolás a Sion keresztül községi hid.

2, A község közvetlenül a Budapest-Lombóvári fővonal mellett fekszik a vasúttállomán a község központjától 1 km. távolságra vasúti állomás van. Községi vasúti megépítés alatt, Lóment. Kereskedésnek külön vasútja és ipari kisvasútja van.

Nincs.

Posta és távirta állomás helyben.

3, a) Kisvaskévi megálló - 2424 m.

b) - " - - forrás - 2547 "

c) Hídegyölösi - - - -

d) Borostó - - - -

e) Kertpéteri - - - -

km.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

4, Nagy és közép birtok nincs. a kis birtokok átlaga 10-20 hold. törpe 3-10 " a lakosság zöme mezőgazdasággal foglalkozik.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Nincs.

Van telkes gazdáknak 20 hold díjazás legelő.

Nincs.

"/.

Nincs.

"/.

Nincs.

Igen 1200 II öl nagyságú.

Igen.

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Izékes fehérvár cca 90 km.

303. ló, 513. szarvasmarha,

929 sertés, 368. juh 17 kecske.

Árnyéki tájfejlesztés. 4 bika, 4 koca és 6 kos.

Simonffy 8 km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

9. A helyi piac érdeklődés hiánya miatt megszűnt. Győr 4 km. Püszke 5 km. Simonffy 8 km.

A község vásártartási joga az országos vásárok 15. és 22. napján magában foglaló két hétfejen. Az első vásár 1920 óta tart.

Győr 22 km.

Van 6 kereskedő, vegyes és rőfő.

Van egy az O. K. H. fiókja.

Flanagya főzési és sütési. Bogrács, asztalos, székész, kosárfonó, cipész, csizmadiák, prouti cipő készítő, kovács, takács, szabó, borbély, tejcsanakos.

Simonffy, Kendergyán, 120 H.P. gőzgépj, 148 munkaórát
Téglagyár (csidínerát üzemen kívül)

Izékes fehérvár cca 90 km.

Izékeszárd 57 km.

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Kosárfonás, székészítés.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

1. Községháza 3 irodahelyiséggel
 1. jászilakán 4 szoba és mellék helyiséggel;
 pártorok 1 " " " " " " " "
 járóbetegok 1 " " " " " " " "
 hulladék 1 " " " " " " " "

12 }
 32 } kat. hold szántó és rét
 2 kat. hold legelő, 8 árny, pártján, pártal.
 egyéb 83 kat. hold.

12 hold rét házi kezelésben van
 24 " szántó kishérléthe van kiadva.
 főjász 1018 m² szántó, 150 m² szántó
 adójás 1000 m² szántó
 kétrendű 3000 m² szántó, pártor 1200 m² szántó.

Községi menfőzde.

Madármat, halómat.

Földadó 11661 ar K 20 f. Házadó 3548 ar K
 10 f. Ált. kereseti adó 1810 ar K 40 f. Tár-
 sulati adó ar K 40 f. Vagyon- és jöv.
 adó 3393 ar K 20 f.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Arteri kútforrás, egy kép- " v. Kulturális ipitère, hol téli esténként a lakosság tanulmányozói részével foglalkozni lehetne, mert helyiség nincs, a felekeret; nettóagoltság, pedig az iskolák használatát kizárja.

A község pecsétjének lenyomata

Törőfőzde
 Községi (köt) jegyző.